

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Warszawa, 18 grudnia 2024 r.
znak sprawy: DPB.kj.057.7.2024
telefon: 22 625 12 34
e-mail: sekretariat.dpb@minrol.gov.pl

Pan
Wiktor Szmulewicz
Prezes Krajowej Rady Izb Rolniczych

Dotyczy: pisma z 29 listopada br., znak: KRIR/JM/1258/2024

Szanowny Panie Prezesie,

w odpowiedzi na ww. pismo w sprawie tytułu prawnego do gruntu uprzejmie informuję, co następuje.

Zgodnie z przepisami UE (art. 4 ust. 4 rozporządzenia 2021/2115¹) jednym z warunków przyznawania wsparcia w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 (PS WPR) jest wymóg, aby kwalifikujące się hektary pozostawały w dyspozycji rolnika.

Jednocześnie w wyroku z dnia 17 grudnia 2020 r. w sprawie C-216/19 Land Berlin² Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej (TSUE) stwierdził, że dysponowanie gruntem powinno być zgodne z prawem danego państwa członkowskiego, a więc powinno odbywać się na podstawie tytułu prawnego.

¹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/2115 z dnia 2 grudnia 2021 r. ustanawiającego przepisy dotyczące wsparcia planów strategicznych sporządzanych przez państwa członkowskie w ramach wspólnej polityki rolnej (planów strategicznych WPR) i finansowanych z Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji (EFRG) i z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) oraz uchylającego rozporządzenia (UE) nr 1305/2013 i (UE) nr 1307/2013 (Dz. Urz. UE L 435 z 06.12.2021, str. 1, z późn. zm.).

² OJ C 53, 15/02/2021, str. 4–5.

W związku z powyższym odstąpienie od wymogu posiadania tytułu prawnego byłoby niezgodne z ww. orzeczeniem TSUE.

Ponieważ jednak prawo UE nie definiuje pojęcia „w dyspozycji” ani nie określa charakteru stosunku prawnego, na podstawie którego dany obszar jest użytkowany przez rolnika (pozostaje w jego dyspozycji), na gruncie prawa krajowego przyjęto, że pojęcie „w dyspozycji” należy odczytywać jako tożsame z posiadaniem, rozumianym zgodnie z art. 336 ustawy – Kodeks cywilny³, który definiuje posiadacza rzeczy zarówno jako tego, kto nią faktycznie włada jak właściciel (posiadacz samoistny), jak i tego, kto nią faktycznie włada jak użytkownik, zastawnik, najemca, dzierżawca lub mający inne prawo, z którym łączy się określone władztwo nad cudzą rzeczą (posiadacz zależny).

Oznacza to, że płatności są przyznawane rolnikowi, który rzeczywiście wykonuje wszelkie czynności niezbędne dla prawidłowego funkcjonowania gospodarstwa (działania organizacyjne, kierownicze, jak i osobiste zaangażowanie w bezpośrednim wykonywaniu pracy fizycznej w gospodarstwie) – czyli jest faktycznym użytkownikiem. Płatności nie są przewidziane dla właścicieli, którzy dysponując jedynie tytułem własności, nie zajmują się produkcją rolną.

W przypadku, gdy właściciel wnioskuje o przyznanie płatności nie użytkując gruntów, postępuje niezgodnie z obowiązującymi przepisami. Zgodnie bowiem z art. 23 ustawy o PS WPR⁴, w przypadku gdy grunt rolny stanowi przedmiot posiadania samoistnego i posiadania zależnego, płatności przysługują posiadaczowi zależnemu, czyli temu, kto faktycznie zajmuje się uprawą zadeklarowanych do płatności gruntów.

Ponadto należy mieć na uwadze, że wymóg posiadania tytułu prawnego zabezpiecza interesy posiadacza przed nieuprawnionym pobieraniem płatności przez osoby nieuprawnione. W sytuacji konfliktu krzyżowego płatności przysługują temu rolnikowi który faktycznie użytkuje dany grunt i posiada do niego tytuł prawny.

Jednocześnie należy zauważyć, że warunek posiadania prawa do użytkowania gruntów może zostać spełniony poprzez wszystkie dopuszczone prawem formy, jak

³ Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Kodeks cywilny (Dz.U. z 2024 r. poz. 1061, z późn. zm.).

⁴ Ustawa z dnia 8 lutego 2023 r. o Planie Strategicznym dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 (Dz.U. z 2024 r. poz. 1741).

np. tytuł własności czy umowa dzierżawy. Należy podkreślić, że zgodnie z przepisami obowiązującymi w Polsce, umowa dzierżawy zawarta w formie ustnej jest tak samo ważna i wiążąca strony, jak umowa zawarta w formie pisemnej. Zatem prawo do płatności przysługuje takiej osobie również w przypadku, gdy umowa dzierżawy została zawarta w formie ustnej.

Z wyrazami szacunku

z up. Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Joanna Czapla
dyrektor
Departamentu Płatności
Bezpośrednich
/podpisano elektronicznie/

Klauzula informacyjna o zasadach przetwarzania Państwa/Pani/Pana danych osobowych dostępna jest pod adresem:
www.gov.pl/rolnictwo/polityka-przetwarzania-danych-osobowych